

Arendal kommune

Arendal mot 2040

Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2040

Livskvalitet og
bærekraftig vekst
~ sammen skaper
vi fremtiden

Vedtatt av Arendal bystyre 27. februar 2025

Forsidebilde: Media Service

Bilder i planen: Mona Hauglid

Innhold

Vår plan – vår historie	4
Et ønsket fremtidsbilde	6
Utfordringer og muligheter	8
Sammen skaper vi fremtiden	12
Satsingsområder	18
Livskvalitet	20
Bærekraftig vekst	24
Tillit og demokrati	28
Arealstrategi	30
Oppfølging av planen	36

Vår plan - vår historie

Vår plan for Arendal frem mot 2040

Kommuneplanen er vår viktigste plan. Den skal gi retning for Arendal og vise hvilken samfunnsutvikling vi ønsker oss fram mot 2040. Her setter vi oss mål og velger hva vi vil gjøre for å nå disse målene.

Vår historie

I Arendal kommune setter vi innbyggerne først. Uansett hvem du er.

Kommunens jobb er å skape gode tjenester i hverdagen. Sikre at livet blir lettere og tryggere for alle som bor her, og for de som skal leve her i framtida. Da må vi sørge for at så mange som mulig bidrar til å ivareta og utvikle fellesskapet.

Målet er et godt samfunn for alle, til det beste for mennesker, natur og økonomi. Så enkelt, så ambisiøst. Derfor tar kommunen en utviklerrolle. I samarbeid med frivilligheten, kultur- og næringslivet og menneskene som bor her, skal vi lytte og lære, dele og skape.

Det er i kommunen vi lever våre liv.

Sammen skaper vi fremtiden.

Et ønsket fremtidsbilde

I 2040 har Arendal kommune 55 000 innbyggere. Veksten i innbyggere har kommet som følge av vekst i arbeidsplasser innen grønn industri og fornybar energi.

Som følge av de nye arbeidsplassene har kommunens skatteinntekter økt og kommunen er nå rangert som en av de 10 mest attraktive kommunene i landet. Veksten i arbeidsplasser og en sterk innsats fra offentlige aktører og privat næringsliv har ført til at andelen unge i utenforskap er halvert i løpet av de siste 10 årene.

Siden 2030 er det ferdigstilt 500 nye boliger hvert år. Veksten i boliger er i hovedsak kommet i nærheten av sentrum og langs kollektivaksene i kommunen, noe som gjør det svært attraktivt å kjøre kollektivt med buss og ferge for alle. Kommunen har også et godt utviklet kollektivtilbud for eldre og andre som har utfordringer med å velge vanlig kollektivtrafikk. Fortetting av boligområder har også gjort det mulig å fornye og forbedre annen infrastruktur og de kommunale avgiftene ligger på snitt med sammenlignbare kommuner.

Som følge av en offensiv satsing på folkehelse og redusert utenforskap har kommunen nå flere friske og aktive eldre enn tidligere. Godt samarbeid med frivilligheten, idretts- og kulturlivet har gjort at både eldre og unge i større grad enn tidligere deltar i ulike former for fellesskap utenfor jobb og skole. Innbyggerne setter stor pris på tilgjengelige og varierte turområder både i marka og langs kysten. Skjærgården er godt tilrettelagt for bærekraftig båt- og friluftsliv, til glede for både innbyggere og besøkende. Naturmangfold er en viktig prioritet. Arendals identitet og kulturarv skaper tilhørighet og samhold, også for våre nye generasjoner og tilflyttere.

Kommunens helsetjenester har en god struktur og er basert på god oppgavefordeling mellom helsepersonell og andre faggrupper. De som trenger helsehjelp, får det. Våre eldre er blant landets beste på å bruke digitale hjelpemidler. Færre beskriver seg som ensomme.

Det store flertallet av barna i Arendal går i barnehage. Barnehagene samarbeider tett med nærmiljøet og legger til rette for at alle barn opplever trygghet og mestring i hverdagen. Stor forebyggende innsats i de 1000 første dagene av barnas liv har gitt mindre skolefravær. Skolene i Arendal har fulle klasser, men er robuste nok til å ta høyde for fortsatt vekst i antall innbyggere. Alle barn får undervisning i klassemiljøet, tilpasset sine behov. Alle unge fullfører videregående skole.

Kommunen har fortsatt et voksende internasjonalt næringsliv. Dette bidrar til stort mangfold blant byens innbyggere og det finnes mange arenaer og møteplasser der innbyggerne møtes på tvers av alder og interesser. Innbyggerne er stolte av at Arendal er en inkluderende kommune. I Arendal kan alle være seg selv, tro på hva de vil og si det de mener.

Kommunen er trygg. Det er tatt gode grep for å redusere negative konsekvenser av klimaendringer og andre uønskede hendelser.

Valgdeltakelsen i Arendal er høy. Det er stort engasjement for god lokalsamfunnsutvikling og deltagelse i frivillighet og politikk. Arendal er en viktig pådriver for samarbeid i regionen og kommunen er godt rustet for videre vekst.

Utfordringer og muligheter

Bærekraftig utvikling

Alt vi gjør må være bærekraftig. Bare da har vi mulighet til å lykkes med fremtidsbildet vårt.

FN har 17 bærekraftsmål som gjelder for hele verden. De er vår felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene allerede innen 2030. Verden har dårlig tid. For å lykkes må vi jobbe med både økonomiske, sosiale og klima- og miljømessige forhold. Dette blir kalt de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling. Disse henger sammen og påvirker hverandre.

Arendal skal ta sin del av ansvaret og jobbe for gode løsninger lokalt for å bidra til å nå målene globalt. Bærekraftsmålene er grunnmuren for alt vi gjør i Arendal og alle valgene vi tar i årene fremover.

Arendals utfordringer i årene som kommer

For å sette oss de riktige målene og prioriteringene for fremtiden, er det viktig å vite hvilke utfordringer som trenger ekstra oppmerksomhet og innsats i dag. I planstrategien har vi beskrevet de viktigste utviklingstrekkene i Arendal. I tillegg har vi mye fakta og statistikk om kommunen vår som vi har samlet på nettsiden Arendalstall. Under vil vi trekke fram de største utfordringene vi har i Arendal i årene som kommer.

Vi må redusere utenforskap i alle aldersgrupper

I Arendal er det flere som står utenfor samfunns- og arbeidslivet enn ellers i landet. Vi har flere barn som lever i familier med lavinntekt. Disse barna har et dårligere utgangspunkt for å leve et godt og sosialt liv. 1 av 5 fullfører ikke videregående skole. Det er alvorlig, blant annet fordi det har betydning for hvilke muligheter ungdommene har til å få jobb og leve et selvstendig liv som voksne. I Arendal har vi også for mange som er uføre eller står utenfor arbeidslivet av andre årsaker. Vi vet at det er viktig å være i jobb og å være del av et sosialt fellesskap for å leve et godt liv. Derfor må vi gi barn, unge og familier med særlige utfordringer hjelp og støtte tidlig nok. I tillegg må vi gjøre det vi kan for at alle kan være i arbeid eller aktivitet og ha et godt og trygt sted å bo.

Vi må tilpasse oss demografiske endringer og press i økonomien

I årene som kommer vil antallet eldre personer øke kraftig. Det er bra, fordi det betyr at flere har god helse og lever lenge. Samtidig vil andelen innbyggere som er i arbeidsfør alder synke. Flere personer vil ha behov for tjenester, men vi vil ha færre i jobb til å gi disse tjenestene. I tillegg vil færre personer i arbeid, bety reduserte inntekter til kommunen. Økonomien er under press allerede i dag, og vi må ta høyde for en trangere økonomi som krever tøffere prioriteringer. Det betyr at vi må finne nye, kreative måter å løse flere oppgaver på med færre ressurser.

Vi skal vokse, men samtidig ta vare på natur, klima og miljø

Arendal har ambisjoner om å vokse i antall innbyggere og arbeidsplasser. Det vil kreve nye nærings- og boligområder og utbygging av infrastruktur. Det må vi klare uten å ødelegge naturen vi har rundt oss. Vi skal ta vare på urørt natur og sikre et mangfold av dyr, insekter, fisk, trær og planter. Samtidig står verden og Arendal midt i de mest alvorlige klimaendringene i vår tid. Situasjonen er presserende. Det betyr at vi må redusere klimagassutslippene i Arendal samtidig som vi vokser. Da må vi få færre biler på veiene, vi må ta mer buss og vi må se flere Arendalitter som går og sykler. Vi må finne gode, miljøvennlige løsninger for veksten i kommunen vår.

Vi må ta vare på tilliten og tryggheten i samfunnet

Tillit og trygghet er avgjørende i et godt samfunn. Utviklingen vi ser i verden og Europa, viser oss at vi aldri skal ta demokratiet vårt for gitt. Vi opplever stadig at det settes på prøve og ser at vi har utfordringer også her i Arendal. Valgdeltakelsen er for lav, kun 60% av alle som kunne stemme, gjorde det i kommunevalget i 2023. Både politikere og innbyggere opplever hatefulle ytringer. Klimaendringer og uro i verden krever at kommunen har god beredskap for å ivareta innbyggernes trygghet. Som en del av verden skal Arendal ha en åpen dør til de som må reise fra sitt eget nabolag for å søke trygghet i et nytt land. Alt dette krever en felles innsats, og frivillig engasjement blir enda viktigere i årene fremover.

Sammen skaper vi fremtiden

Vår visjon

Livskvalitet og bærekraftig vekst ~ sammen skaper vi fremtiden

Visjonen vår skal gi oss retning og samle politikere, ledere og ansatte. Den skal også bidra til at vi tar riktige valg og beslutninger for å nå de målene vi setter oss.

Våre verdier

- Mennesket først
- Ambisiøs
- Langsiktig

Verdiene våre gjelder for alt vi gjør. De er plattformen vi står på. Vi skal sette mennesket først samtidig som vi våger å være ambisiøse og tenke langsiktig.

Det betyr at vi tar hensyn til hvordan våre beslutninger påvirker livet til den enkelte. Vi vet at kommunen har en viktig rolle i å inkludere alle mennesker. Vi tør å sette oss høye mål for det samfunnet vi ønsker og forstår at vi må jobbe hardt og jobbe sammen for å nå målene. Alt vi gjør skaper ringvirkninger. Vi er ansvarlige for å ta vare på det vi har arvet, og å gi det videre i god stand til neste generasjon. Vi skal finne løsninger som er gode for både mennesker, natur og økonomi. Derfor skal vi tenke helhetlig og langsiktig i alt vi gjør.

Hvordan lykkes vi med planen?

Vi har tegnet et fremtidsbilde for Arendal som kanskje ligner mer på en drøm enn virkelighet. Men vi tror at et positivt fremtidsbilde gir energi og lyst til å skape endring. Vi har mange utfordringer, men minst like mange muligheter til å lykkes.

Kommunens organisasjon har som oppgave å gjøre målene og prioriteringene i denne planen om til handling. Kommunen har fire roller - vi er en samfunnsutvikler, tjenesteleverandør, myndighetsutøver og en lokaldemokratisk arena. Alle rollene er viktige og for at vi skal lykkes i vårt samfunnsoppdrag, må vi rigge oss på en solid og nytenkende måte. Vi vet at vi ikke kan klare dette alene. Å utvikle en kommune er et fellesprosjekt der både innbyggere, næringsliv, organisasjoner og frivillig sektor er uunnværlige deltakere.

Økonomisk bærekraft

Vi er avhengig av en bærekraftig økonomi og økonomisk handlingsrom for å gi innbyggere gode tjenester og oppnå vekst og utvikling i kommunen. Derfor skal vi:

- oppfylle vedtatte handlingsregler for økonomisk styring og sikre god økonomistyring i hele organisasjonen
- drive effektiv tjenesteproduksjon

Fremtidsrettet organisasjon

Endringene vi står overfor i kommunen krever at vi har kompetente og motiverte medarbeidere og at vi sammen tenker nytt og smart.

- **Vi er en attraktiv organisasjon.** Det betyr at vi
 - tilbyr en fleksibel og konkurransedyktig arbeidsplass
 - beholder, utvikler og rekrutterer dyktige medarbeidere
 - legger stor vekt på medvirkning gjennom samarbeid med tillitsvalgte
- **Vi er nyskapende.** Det betyr at vi
 - utforsker hvordan nye digitale løsninger og KI-verktøy kan forbedre våre tjenester og effektivisere vårt arbeid
 - bruker ressurser på riktig måte og kompetanse på riktig sted
 - alltid ser etter nye og bedre måter å gjøre ting på og lærer av andre
- **Vi er en inkluderende arbeidsplass.** Det betyr at
 - flertallet jobber i fulle stillinger
 - vi har et arbeidsmiljø med mangfold og arbeidsglede
 - vi gir unge mulighet til arbeid, blant annet gjennom lærlingeplasser og prosjekter som for eksempel Inn i jobb

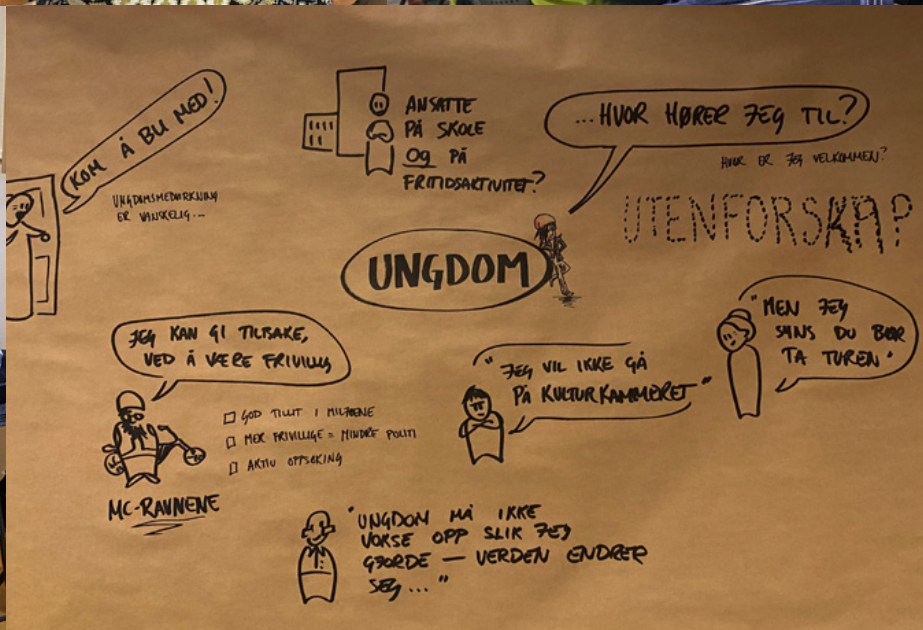
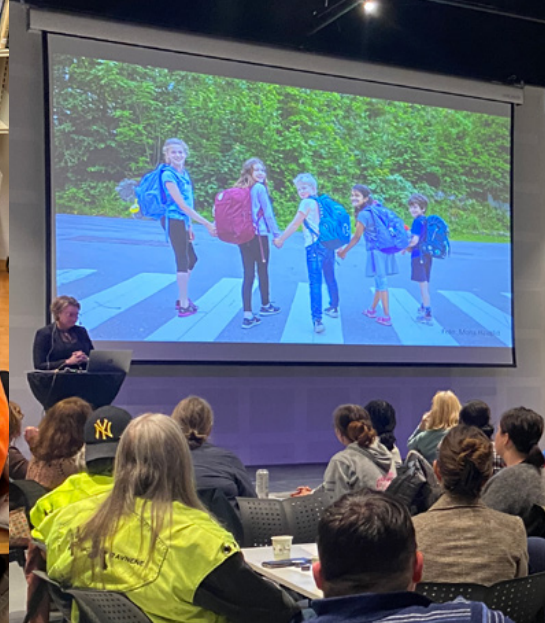
Samskaping er vårt varemerke

Heldigvis har vi lang erfaring med å jobbe sammen i Arendal. Vi vet at samskaping er helt avgjørende for at vi skal lykkes med det vi ønsker å oppnå. Kommunen er en samarbeidsorientert organisasjon. Det betyr at vi:

- fortsetter å bygge vårt arbeid på sivilsamfunnsstrategien «Samskaping i Arendal»
- blir enda bedre til å jobbe på tvers av sektorer og avdelinger i kommunen for å finne de beste løsningene sammen med innbyggerne
- inviterer sivilsamfunnet, kultur- og næringsliv, frivillig sektor, innbyggere og forskning til samarbeid om å drøfte utfordringer og finne løsninger
- skaper møteplasser og prosjekter med innbyggere, frivillig sektor, organisasjons- og næringsliv, for sammen finne gode løsninger
- er pådrivere i et tett regionalt samarbeid med andre kommuner og Agder fylkeskommune
- har et åpent og tillitsbasert samarbeid mellom politikere, kommuneadministrasjon og tillitsvalgte
- legger vekt på bred medvirkning og god innbyggerdialog
- bruker klart språk i all kommunikasjon fra kommunen

Medvirkning i planarbeidet

For å kunne utvikle kommunen i fellesskap, må vi også være sammen om å sette oss mål for utviklingen. Derfor har mange bidratt med innspill til planen. Innbyggere, barn og unge, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere, ledere og ansatte i kommunen har deltatt i åpne møter, diskusjoner og workshops, svart på spørreundersøkelser og gitt høringsinnspill underveis. Vi har samlet og strukturert innspillene og presenterer dem som satsingsområder, mål og viktige prioriteringer for Arendal kommune i årene som kommer.

Satsingsområder

Vi har valgt å kategorisere kommunens mål under 3 satsingsområder. Disse dekker kommunens roller som tjenesteleverandør, samfunnsutvikler og lokaldemokratisk arena og er basert på kommunens visjon. Satsingsområdene henger sammen og påvirker hverandre. God livskvalitet for innbyggerne våre er avhengig av bærekraftig vekst. På samme måte krever et godt liv og samfunnsutvikling at vi er trygge og har tillit til hverandre.

Å ta viktige valg

Under hvert satsingsområde har vi satt oss noen mål. Under hvert mål har vi valgt ut noen spesielle områder som vi ønsker å prioritere. Det betyr ikke at vi skal slutte å gjøre alt som ikke er nevnt i planen. Vi skal fortsette arbeidet kommunen gjør på ulike samfunnsområder. Men for at vi skal lykkes i å nå målene våre og komme nærmere fremtidsbildet for 2040, kan vi ikke ha like stor innsats på alt. Vi må velge det som er viktigst og som gir mest. Å velge betyr også å velge noe bort. Det er vanskelig, men vi vet at det er helt nødvendig å ta disse valgene nå. Hvis ikke vi tør å gjøre det, forskyver vi ansvaret og problemene over på de som blir valgt til å styre etter oss. Det fortjener de ikke.

Livskvalitet

Kommunens jobb er å skape gode tjenester i hverdagen. Sikre at livet blir lettere og tryggere for alle som bor her, og for de som skal leve her i framtida. Kommunen bidrar til innbyggernes livskvalitet gjennom å sikre en god oppvekst, fellesskap og arbeid for alle og bærekraftige helsetjenester for de som trenger det.

Barn og unge har det bra hjemme, i barnehagen, på skolen og i fritiden

DERFOR PRIORITERER VI:

- at alle barn får nødvendig oppfølging de første 1000 dagene av livet, fra de ligger i mors mage
- tidlig innsats i barnehage og skole som praksis, slik at alle barn får en best mulig start på utdanningsløpet
- å utvikle fremtidens skole gjennom et nært samarbeid mellom skolene og ulike kommunale tjenestetilbud, -ressurser og -eiendommer
- å ha en bærekraftig Arendalskole med robuste fagtilbud og kompetansemiljø og styrke laget rundt eleven uavhengig av skolens størrelse
- å utvikle inkluderende læringsmiljøer i barnehagene, skolene og SFO
- at skolene i Arendal har læringsresultater over landssnittet og elevundersøkelser som er i positiv utvikling, til barns beste
- å organisere spesialpedagogisk hjelp og undervisning slik at flere kan ta del i barnehage- og klassemiljøet, tilpasset sine behov
- å styrke ungdomsskoletrinnet og sikre et mer variert og praktisk undervisningstilbud
- å styrke samarbeidet mellom barnehagen, skolen, hjemmet og nærmiljøet
- å tilby et variert utvalg av kultur- og fritidsaktiviteter og sikre at alle har mulighet til å delta på minst én aktivitet i uka
- tilbud fra helsestasjonen og familietjenesten for å bedre psykisk og seksuell helse hos barn og unge

Alle i Arendal er i arbeid, aktivitet eller utdanning

DERFOR PRIORITERER VI:

- at alle 10-klassinger er godt forberedt for videregående skole, blant annet gjennom nye læringsområder og mer praksis
- en ambisiøs ungdomssatsing for å sikre jobb og aktivitet gjennom blant annet Dampen jobb- og kompetansesenter
- å jobbe for at ungdom får mulighet til fritids- og sommerjobb og en sikker lærlingeplass
- at kommunen og privat næringsliv samarbeider for å få personer som står utenfor arbeidslivet inn i ordinært arbeid
- at Arendal kommune går foran for å inkludere personer med hull i CV'en, funksjonsnedsettelser eller de som har behov for å styrke språkferdighetene sine
- kvalifiseringstiltak for voksne innvandrere og flyktninger gjennom Arendal voksenopplæring

I Arendal har alle en trygg og god bolig

DERFOR PRIORITERER VI:

- å tilrettelegge for at det blir bygd 500 nye boliger pr. år
- å samarbeide med byggenæringen for å utvikle fremtidsrettede boformer med fellesfunksjoner og sosiale møteplasser og for å bygge flere utleieboliger
- et variert boligtilbud tilpasset livsfaser, økonomi og funksjonsevne
- å bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet kan skaffe seg og beholde en egnet bolig
- å bygge 200 flere omsorgsboliger fram mot 2030
- å bygge flere sykehjemsplasser fram mot 2030
- områdeutvikling for His, Saltrød, sentrum, Krøgenes og Myrene

I Arendal har eldre god helse som følge av forebyggende innsats

DERFOR PRIORITERER VI:

- å gi innbyggerne kunnskap og inspirasjon om hvordan de kan forebygge helseplager og planlegge for et godt liv når de blir eldre
- å styrke digital kompetanse hos de eldre
- å jobbe for at AKT Svipp blir tilgjengelig i hele kommunen
- sosiale møteplasser der innbyggerne møtes på tvers av alder og interesser
- å utvikle nærmiljøet gjennom å sette ut flere benker og skape mulighet for fysisk aktivitet
- å legge til rette for at barn, unge, voksne og eldre har gode arenaer for fysisk aktivitet gjennom tett samarbeid med idrettslagene og frivillige organisasjoner

I Arendal er alle trygge og inkludert i samfunnet

DERFOR PRIORITERER VI:

- å sikre universell utforming, både fysisk og digitalt, i henhold til henhold til FN-konvensjonen om rettigheter til personer med funksjonsnedsettelse CRPD
- forebyggende arbeid mot rasisme og diskriminering gjennom økt kunnskap, felles møteplasser og markeringer av mangfold
- Arendal bibliotek og Kulturkammeret som sentrale arenaer for inkludering
- å styrke frivilligsentralenes rolle som bindeledd mellom kommunen og innbyggerne
- å samarbeide med organisasjoner og frivillig sektor for å skape gode fellesskap i nærmiljøene
- å styrke kollektivtilbudet for å sikre at alle kan komme seg rundt og delta i samfunnet
- å ta godt imot våre internasjonale innbyggere slik at de blir inkludert i arbeid og sosialt fellesskap og å bruke store og små arrangementer som nettverksarena
- tverrfaglig arbeid for å hindre at noen blir utsatt for vold i hjemmet eller ute i samfunnet. I Arendal kommune har vi nulltoleranse mot vold.

Vi har tilpassede og bærekraftige helse- og omsorgstjenester

DERFOR PRIORITERER VI:

- å evaluere effekten av tjenestene vi gir til innbyggerne for å sikre at vi bruker ressursene der de gjør mest nytte
- Arendalshjelpa som et felles kontaktpunkt for lett tilgjengelig hjelp innen psykisk helse og rus
- Innsatsteam som et viktig virkemiddel for rask rehabilitering etter sykdom
- en ressurseffektiv hjemmetjeneste med god kvalitet
- rett innsats i alle livets faser for den enkeltes behov i tilpasset boform
- velferds- og trygghetsteknologi hos de som bor hjemme
- godt samarbeid med og god oppfølging av de pårørende

Bærekraftig vekst

Målet er et godt samfunn for alle, til det beste for mennesker, natur og økonomi. Derfor tar kommunen en utviklerrolle. Flere grønne arbeidsplasser gir rom for flere innbyggere og muligheter for mindre utenforskap. Større inntekter gir kommunen handlingsrom til å skape gode lokalsamfunn til det beste for folk og natur.

Arendal har 55 000 innbyggere i 2040

DERFOR PRIORITERER VI:

- at Arendal har et godt omdømme
- at Arendal er en attraktiv kommune å bo i, besøke, jobbe og drive næring i
- å legge til rette for møteplasser, konferanser og arrangementer som tiltrekker seg interesse utenfor kommunen
- et bredt kultur- og fritidstilbud
- å ha sikker vannforsyning og helsemessig trygt drikkevann
- at kommunen er godt forberedt på konsekvenser av veksten, både når det gjelder tjenester og samfunnsutvikling

Det er 4 500 nye arbeidsplasser i Arendalsregionen innen 2030

DERFOR PRIORITERER VI:

- utvikling av Eyde Material Park for aktører innen batteriverdikjeden, sirkulærøkonomi, annen grønn industri og annen kraftforedlende industri som sikrer forsyning, forsvarsevne og kritiske verdikjeder
- å jobbe aktivt for at næringslivet i Arendal skal ha tilstrekkelig tilgang på fornybar kraft
- at næringslivet gis forutsigbare og konkurransedyktige rammer og muligheter
- at landbruket i Arendal har verdiskapning over landsgjennomsnittet
- vekst og verdiskapning i bærekraftige marine næringer
- at Arendal er et bærekraftig og attraktivt reisemål og at Arendalsuka beholder sin posisjon som landets største politiske møteplass
- å bruke våre kulturinstitusjoner aktivt for å skape vekst i kreative næringer

Det offentlige og private arbeidsliv har god tilgang på riktig kompetanse

DERFOR PRIORITERER VI:

- å sikre godt samsvar mellom behov i næringslivet og kvalifiseringstilbud i regionen
- gode vilkår for helsepersonell og å sikre at deres kompetanse brukes på riktige oppgaver
- å være et godt vertskap for, og samarbeide med de videregående skolene i kommunen
- å styrke rekruttering og kompetanse til kommunen gjennom samarbeidsavtalen med Universitetet i Agder
- å motivere for realfag og læring gjennom formidling og opplevelser til barn og unge på Vitensenteret Sørlandet
- å tilrettelegge for flere høyere utdanningstilbud

Vi tar vare på naturmangfoldet og landbruket

DERFOR PRIORITERER VI:

- å sikre natur- og artsmangfold gjennom bruk av arealregnskap og kunnskapsbasert forvaltning av våre arealer
- fortetting i eksisterende boligområder, næringsområder og utbygging av grå arealer framfor å bruke urørt natur
- tilgang til friluftsområder og grønne lunger i nærmiljøet
- å sikre vern av landbruksjord og kulturlandskap, samt øke kunnskap om landbruk og matproduksjon gjennom praktiske prosjekter som skolehager og andelslandbruk
- en bærekraftig forvaltning av kysten og livet i havet
- å bruke Raet nasjonalpark som en arena for friluftsliv og kunnskapsformidling

Arendal skal vokse, men samtidig redusere utslippene og bli en 1,5 graders by innen 2040

DERFOR PRIORITERER VI:

- å doble andelen som sykler og går ved å bygge flere sammenhengende gang- og sykkelstier, tilby trygg sykkelparkering og være en trafikk sikker kommune
- å øke andelen som tar buss og ferge med 25%. I tett samarbeid med fylkeskommunen og AKT vil vi jobbe for et utvidet kollektivtilbud i hele kommunen og forsterke knutepunkter og «park and ride»- løsninger
- å øke fergetilbudet, integrere dette i annen kollektivtransport og elektrifisere fergene
- å redusere trafikken på Kystveien med 50% fra dagens nivå innen 2030
- mest mulig næringstransport til Arendal havn på færrest mulig kjøretøy
- å stimulere til sirkulær økonomi, økt gjenbruk, gjenvinning og redusert forbruk i Arendalssamfunnet

Tillit og demokrati

Tillit og trygghet er avgjørende i et godt samfunn. Kommunen er en viktig lokaldemokratisk arena. Beslutninger bør bli tatt så nær innbyggerne som mulig. Derfor samarbeider vi med frivilligheten, kultur- og næringslivet og menneskene som bor her. Sammen skal vi lytte og lære, dele og skape.

Alle som bor i Arendal, er med å skape et levende demokrati

DERFOR PRIORITERER VI:

- tiltak for å øke valgdeltagelsen til minst 70%
- å styrke ungdomsmedvirkning gjennom ungdommens bystyre
- at politiske møter og saksdokumenter er enkle å forstå og tilgjengelige for alle
- å bruke kunst- og kulturarenaer for å bidra til refleksjon, dialog og debatt
- å jobbe mot hatefulle ytringer i digitale kanaler gjennom samarbeidet med Nordic Safe Cities og prosjektet Trygg Digital By
- å bruke og videreutvikle Arendalsuka for å øke kunnskapen om og deltagelse i demokratiet
- å opprettholde Arendals status som antirasistisk og antidiskriminerende sone

I Arendal har vi kultur for samskaping

DERFOR PRIORITERER VI:

- at politikere, ledere og ansatte er åpne og positive til henvendelser, initiativ og forslag fra innbyggere, næringsliv og organisasjoner
- å samskape med nærings- og kulturliv, frivillig sektor, akademisk, organisasjoner og andre offentlige aktører for å finne de gode løsningene
- Med Hjerte For Arendals arbeid for et tett og aktivt samarbeid mellom kommunen og Arendalssamfunnet
- å bruke frivilligsentralene som knutepunkter i nærmiljøet
- samarbeide med Arendal voksenopplæring og Welcome Hub Agder for å inkludere innflyttere på en god måte

Vi har god beredskap tilpasset samfunnets utvikling for å ivareta innbyggernes trygghet

DERFOR PRIORITERER VI:

- å gi innbyggerne våre god kunnskap om egenberedskap
- oppdaterte beredskapsplaner og å gjennomføre øvelser på tvers av sektorer, beredskapsaktører, nabokommuner og frivillige organisasjoner
- kommunal infrastruktur som sikrer behov for framkommelighet, vannforsyning, stabil kraftforsyning og digital kommunikasjon
- å forebygge uønskede hendelser som følge av klimaendringer og industriutvikling gjennom god areal- og beredskapsplanlegging
- å sikre lokal matproduksjon gjennom økt kompetanse og å stimulere til innovasjon
- å ha tilstrekkelig lager for nødvendig utstyr og medisiner for å håndtere smitteutbrudd eller andre hendelser

Arealstrategi

Arealstrategien bygger opp under mål og prioriteringer i samfunnsdelen. Den gir retning for kommunens langsiktige arealbruk og er førende for kommuneplanens arealdel.

Nærhet til alt

Arealplanlegging handler i stor grad om å lage fysiske rammer for livene vi lever. Hvis boligen, arbeidsplassen, skolen og butikken ligger nær hverandre, bruker vi mindre tid på å forflytte oss. Ved å redusere bilbruken får vi mindre kø, lavere CO2-utslipp, bedre trafiksikkerhet og trivsel i nærmiljøene. Samtidig tar vi vare på naturen. Visjonen for kommunens arealstrategi er «Nærhet til alt».

Senter- og stedsstruktur

Vår senter- og stedsstruktur gir føringer for hvor vi plasserer boliger, arbeidsplasser og handel- og servicenæringer.

Arendal sentrum med omkringliggende boligområder: Stinta, Strømmen, Myrene, Birkenlund, Moltemyr/Nyli, Kolbjørnsvik og Pusnes

Sentrum har høy utnyttelsesgrad og en blanding av boliger, næring og service. Det er gode byrom, møteplasser og grønne omgivelser. I boligområdene rundt sentrum prioriterer vi fortettingsprosjekter.

Lokalsentre: Saltrød, His, Nedenes og Krøgenes

Lokalsentrene har en blanding av boliger, næring og service og har gode møteplasser og grønne omgivelser. Vi legger til rette for lokale behov som ikke konkurrerer med sentrum.

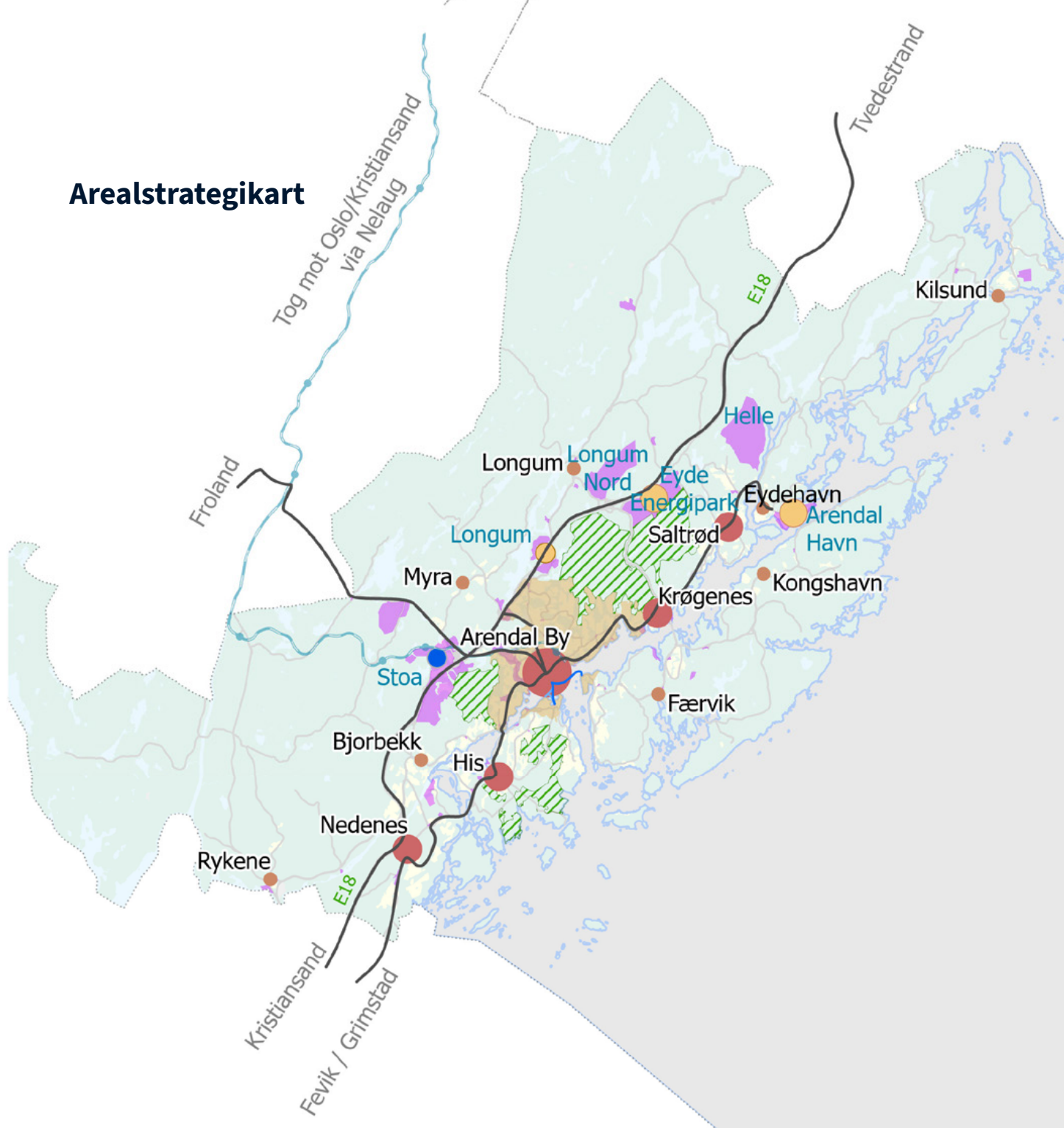
Lokalsteder: Kilsund, Eydehavn, Kongshavn, Færvik, Longum, Myra, Bjorbekk, Rykene

Lokalstedene skal betjene lokale behov, med lavere utnyttelsesgrad enn lokalsentrene.

Areal- og transportplan for arendalsregionen (ATP)

ATP er en felles plan for kommunene Arendal, Grimstad, Froland og Tvedestrand og setter felles langsiktige rammer for bolig, areal og transportutvikling i regionen. Prinsippene i ATP er de samme som i Arendal sin arealstrategi og er førende for kommunens arealbruk.

Arealstrategikart

- Bysentrum
- Lokalsenter
- Lokalsted
- Sentrumsområde

- Regionalt viktige næringsklynger og utviklingsområder
- Lokalt viktige næringsklynger og utviklingsområder
- Plasskrevende handel
- Næringsarealer
- Markagrense

- Kollektivakser ATP
- Hovedakse
- Jernbane

Strategier for arealplanlegging

For å nå målene og prioriteringene vi har satt oss under hvert satsingsområde, skal vi følge disse arealstrategiene.

Livskvalitet

Bo- og nærmiljø

- Legge vekt på god bokvalitet, universell utforming, felles møteplasser og grøntområder i alle boligprosjekter
- Legge vekt på god kvalitet i alle uteområder
- Sikre at alle nærmiljø har tilgang på en lekeplass og idretts- og friluftaktiviteter
- Skape trygge og attraktive uterom i sentrum
- Prioritere trygge gang- og sykkelstier til og fra barnehage, skole, nærbutikk og fritidsaktiviteter

Rekreasjon og friluftsliv

- Prioritere og styrke turområder i nærmiljøet og beholde en sammenhengende grønnstruktur
- Sikre areal for bading og rekreasjon gjennom regulering og oppkjøp
- Jobbe for universell utforming av flere stier i turområder og langs kysten
- Legge til rette for bussholdeplasser og parkering nær turområder
- Legge til rette for allmenn bruk i 100-metersbeltet langs sjøen og håndheve byggeforbud i strandsonen strengt
- Jobbe for å få flere marka-områder

Bærekraftig vekst

Utvikling av sentrum, lokalsentrene og lokalstedene

- Legge til rette for 80 % vekst av boliger, handel- og servicenæring i sentrum og lokalsentrene
- Legge til rette for at 80 % av veksten i arbeidsplasser skjer i sentrum, lokalsentrene og regionale næringsområder som Eyde Material Park, Agderparken nord og Stoa
- Legge til rette for at 20 % vekst av boliger skjer på lokalstedene
- Utvikle sentrumskjernen som hovedarena for arbeidsplasser, detaljhandel, offentlige institusjoner og tjenester, servering, opplevelser og kulturliv
- Utvikle lokalstedene med tjenester som dagligvarehandel og møteplasser i nærmiljøet
- Bevaringsverdig bebyggelse og kulturmiljøverdier er en ressurs i utviklingen

Boligbygging

- Prioritere transformasjon og fortetting av eksisterende boligområder
- Ved fortetting skal vi ivareta grønnstruktur og arkitekturtilpasning
- Boligutbygging skal i hovedsak skje i eller nær eksisterende tettsteder for å slippe å bygge ny infrastruktur
- Stille krav til varierte boligtyper når vi utvikler nye boligområder
- Boligbygging og tilhørende veier skal skje med minst mulig naturinngrep og flatsprenging
- Ta hensyn til kulturmiljøet og vår historiske identitet i plan- og byggesaker og tilrettelegge for ny bruk av gamle bygninger
- Det skal legges til rette for spredt boligbebyggelse. Kriteriene for dette avklares i kommuneplanens arealdel
- Vi prioriterer ikke ny fritidsbebyggelse og skal ikke bygge hytter i urørt natur

Natur- og jordvern

- Unngå omdisponering av natur- og skogområder
- Ta hensyn til viktige naturverdier, ikke splitte opp naturområder og ikke bygge ned myr
- Arealplaner skal være oppdatert ut fra dagens kunnskap, politikk og lovverk. Planer som ikke er i tråd med dette blir endret eller opphevet (planvask)
- Bruke arealregnskap ved revisjon av kommuneplanens arealdel og jobbe for å bruke nye verktøy som naturregnskap i arealutviklingen
- Ta vare på dyrka og dyrkbar mark og ivareta målene i kommunens jordvernstrategi
- Oppmuntre til nydyrking og gjenoppdyrking av brakkliggende teiger

Transport

- Redusere transportbehovet gjennom arealplanlegging og felles regionalt ATP-samarbeid
- Vekst i persontransport skal skje med kollektivtransport, sykkel og gange
- Prioritere utbygging av sammenhengende gang- og sykkelveier i kommunen og tilrettelegge for sykkelparkering i sentrum og i lokalsentrene
- Legge til rette for kollektivløsninger og gang- og sykkelveier mellom bolig- og næringsområder

Næringsområder

- Sørge for å ha tilstrekkelig med næringsareal
- Prioritere fortetting av eksisterende næringsområder
- Legge ABC-prinsippet for optimal lokalisering av virksomheter til grunn for planlegging og lokalisering av næringsvirksomheter, med mål om rett virksomhet på rett sted
- Legge til rette for bærekraftig ressursbruk og massehåndtering og jobbe for felles regionale løsninger for massehåndtering
- Ivareta verdifulle mineralforekomster
- Sørge for at Arendal havn får rom for utvikling
- Gi handelsområdene i kommunen rom for utvikling som supplement til sentrum
- Åpne for fornybar energi i kombinasjon med næringsareal

Tillit og demokrati

Sikkerhet og beredskap

- Gjennomføre systematiske risiko- og sårbarhetsanalyser i arealplanlegging
- Sikre bebyggelse og infrastruktur mot flom, ras og andre uønskede hendelser

Oppfølging av planen

Samfunnsdel og arealdel

En kommuneplan består av to deler – samfunnsdelen og en arealdel som beskriver hvordan vi ønsker å bruke og utvikle arealene i kommunen. Samfunnsdelen med overordnede arealstrategier gir føringer for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Handlings- og økonomiplan

Målene og prioriteringene vi har satt oss i samfunnsdelen krever en mer detaljert plan for gjennomføring. Vi følger dette opp i den årlige handlings- og økonomiplanen som bystyret vedtar i desember hvert år. Her vil det gå fram hvilke konkrete tiltak bystyret ønsker at kommunen prioriterer i året som kommer.

Kommunens plansystem

For å sikre god utvikling av kommunen, er det avgjørende med effektive planprosesser. Vi må lage planer som er tilpasset kommunens behov og som beskriver hvilke konkrete handlinger som må til for å nå målene som er satt i kommuneplanen.

Arendal kommune har et mangfold av planer. I løpet av planperioden skal vi revidere og forenkle kommunens plansystem. Vi vil vurdere hvilket planbehov vi har framover basert på satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Handlings- og økonomiplanen vil gi oversikt over hvilke planer som er under revisjon, om vi trenger en ny plan eller om en plan skal opphøre.

Hvor lenge gjelder denne planen?

Kommuneplanens samfunnsdel ser frem mot 2040, men i begynnelsen av hver valgperiode skal bystyret vedta en planstrategi og vurdere om kommuneplanen trenger en revisjon. Dermed vil kommuneplanen bli sett på med nye øyne hvert fjerde år og eventuelt bli tilpasset nye behov og mål som støtter utviklingen vi ønsker for Arendal.

Livskvalitet og
bærekraftig vekst
~ sammen skaper
vi fremtiden

Arendal kommune

arendal.kommune.no